

ZAPISNIK

sa ČETVRTE sjednice Odbora za zdravstvo, rad i socijalno staranje Skupštine Crne Gore, održane 28. decembra 2016. godine

Sjednica Odbora je počela u 10 sati i 30 minuta.

Odborom je, na sjednici, predsjedavao poslanik Miodrag Radunović, predsjednik Odbora. Sjednici Odbora su prisustvovali poslanici, članovi Odbora: Suad Numanović, Maja Bakrač, Halil Duković, Vujica Lazović i Nedžad Drešević.

Sjednici Odbora je, kao predstavnik predlagača zakona, prisustvovao Goran Kušević, generalni direktor Direktorata za socijalno staranje i dječju zaštitu u Ministarstvu rada i socijalnog staranja i podnosilac amandmana poslanik Andrija Popović.

Rad sjednice pratili su akreditovani novinari.

Za sjednicu je predložen i jednoglasno usvojen sljedeći

DNEVNI RED:

- 1. AMANDMANI (3) NA PREDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O SOCIJALNOJ I DJEČJOJ ZAŠTITI, koje je podnio poslanik Andrija Popović**

PRVA TAČKA:

Amandmani (3) na Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti, koje je podnio poslanik Andrija Popović

Poslanik Andrija Popović, podnosilac amandmana, obrazlažući prvi amandman kazao je da su naknade majkama sa troje i više djece ustanovljene prevashodno sa ciljem zaštite materinstva i obezbjeđivanja pozitivnih demografskih trendova u Crnoj Gori, sa mnogo opravdanih i neopravdanih zamjerki. Zakon o dopunama Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti je trebao, po tvrdnjama tadašnjeg predlagača, da košta državu nekoliko miliona eura godišnje a koštaće blizu 70 miliona eura u 2016. godini, što ne bi finansijski izdržale ni najmoćnije države svijeta. Cilj socijalno izvitoperenog, amandmanskog ojačanog i usvojenog Zakona o dopunama Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti iz 2015.godine je očigledno bio da se podrije ekonomski i socijalni sistem naše države, naglasio je poslanik Popović. Kazao je da je jasno da moraju ići systemske izmjene i dopune Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti. Pozvao je Vladu Crne Gore da ih hitno predloži i usmjeri na prvo vanredno zasijedanje Skupštine u 2017. godini, u skladu sa preporukama Liberalne partije i Centralne banke

Crne Gore, čime bi se eliminisale rupe u Zakonu i drastično smanjila budžetska davanja u ovu svrhu. Liberalna partije se ne slaže sa aktuelnim Predlogom zakona i smatraju da iznos naknada majkama sa troje i više djece treba da bude 60% prosječnog ličnog dohotka u protekloj godini a ne 70%, što bi bilo smanjenje sa 336 na 288 eura (14%), a ne smanjenje na 264 eura kako je predložila Vlada Crne Gore, jer bi to materijalno ugrozilo ovu populaciju i njihove porodice. Prilikom obrazlaganja drugog amandmana, poslanik Popović smatra, kako ne bi došlo, shodno predloženom, do drastičnog ugrožavanja materijalnog položaja majki koje su bile najmanje 15 godina na evidenciji Zavoda za zapošljavanje, iznos naknade isplaćuje se u iznosu od 35% prosječnog ličnog dohotka u protekloj godini i smanjuje se sa 193 na 168 eura (13%) a ne kako je predloženo na 146 eura. Poslanik Popović, povodom obrazlaganja trećeg amandmana, kazao je da treba da se naknada za djecu koja pohađaju osnovnu i srednju školu, pod uslovom da im roditelji ne primaju socijalna i materijalna davanja, po bilo kom osnovu, a nalaze se na evidenciji Zavoda za zapošljavanje kao nezaposlena lica, isplaćuje od 1. jula 2017. godine, a ne kako je predloženo od 1. januara 2018. godine. Mišljenja je da se daje dovoljno vremena da se napravi fiskalna procjena potrebnih sredstava zbog nepostojanja evidencije o broju roditelja koji ne primaju socijalna i materijalna davanja po bilo kom osnovu a nalaze se na evidenciji Zavoda za zapošljavanje kao nezaposlena lica. Stav Liberalne partije, povodom ovog Predloga zakona zavisiće od prihvatanja ovih amandmana, naročito trećeg, koji ne bi koštao puno, a mnogo bi donio porodicama, zaključio je poslanik Popović.

Goran Kuševija, generalni direktor Direktorata za socijalno staranje i dječju zaštitu u Ministarstvu rada i socijalnog staranja, saopštio je da su razmotrili pristigle amandmane ali da su u Ministarstvu rada i socijalnog staranja mišljenja da ih ne mogu prihvatiti iz razloga što se mora imati u vidu činjenica da korisnik naknade po osnovu rođenja troje ili više djece može imati i druge prihode i imovinu. Prosječna penzija u Crnoj Gori je 284 eura i tu penziju su građani ostvarili uplaćujući doprinose cijeli životni vijek a ovo je naknada koja se isključivo veže za čin rađanja troje ili više djece, istakao je Kuševija. Govoreći o dječjim dodacima, saopštio je da ovim amandmanom nijesu obuhvaćene najranjivije kategorije. Kao primjer je naveo pomorce i njihove žene, koji se nalaze na evidenciji Zavoda za zapošljavanje isključivo radi zdravstvenog osiguranja. Na ovaj način bi, djeca pomoraca, primala 31.90 eura, dok bi djeci socijalno ugroženih kategorija korisnika materijalnog obezbjeđenja dječiji dodatak iznosio 19 eura. Boravak na evidenciji Zavoda za zapošljavanje ne znači da se porodica nalazi u stanju socijalne potrebe iz razloga što ne ostvaruju pravo na materijalno obezbjeđenje jer imaju neke prihode i imovinu sa kojim mogu da nadoknade stanje socijalne ugroženosti.

Poslanik Halil Duković, član Odbora, mišljenja je da se bez prethodnog sagledavanja uticaja na fiskalnu politiku zakoni ne mogu usvajati. Upravo jedan od takvih zakona je ovaj, za koji je rečeno da će pravo, koje proizilazi iz ovog zakona, koristiti do 5.000 žena a danas ovo pravo ostvaruje preko 20.000 korisnica. Budžetska opterećenja su takva da su dovela u pitanje održivost istog. Iz tog razloga, Vlada Crne Gore je pristupila izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti i možda, istakao je poslanik Duković, našla

najbolje rješenje u datom trenutku, da se smanje davanja ali uz redovnost i sigurnost u budžetu. Fiskalni uticaj na budžet se mora imati prilikom usvajanja određenih zakona, kako bi se garantovala sigurnost u isplati materijalnih davanja.

Poslanik Suad Numanović, član Odbora, kazao je da je ovo uvijek inspirativna tema, ne samo posljednjih dana, već od samog pokretanja inicijative za donošenje ovog zakona. Mišljenja je da nije bilo građanina koji, u načelu, nije bio saglasan sa pristupom da se majkama sa troje ili više djece daje određeni iznos materijalne naknade. Kao lošu stvar naveo je donošenje zakona bez analize. Smatra da ako za bilo koji zakon ne postoji kvalitetna analiza, prije ili kasnije, će se ući u problem, u koji se sada ušlo sa donošenjem ovog zakona. Jedini ispravni put je sistemski pristup i dobra analiza. Ne slaže se sa mišljenjem da se analiza može uraditi za jedan ili dva kvartala. Ta analiza se ne može uraditi ni za šest mjeseci, ona zahtijeva duži period. Takođe, upitao je da li ovaj zakon može da bude smješten u kategoriju socijalnih davanja. Obratio se predsjedniku Odbora s namjerom da Odbor sugeriše predlažaču zakona da se, tokom 2017. godine, uz mogućnost nekog kvalitetnog oročavanja vremena, uradi analiza i da se na bazi te analize pristupi izmjenama i dopunama zakona. Takođe, uputio je molbu predsjedniku Odbora da se uvede praksa da se na sjednicama Odbora ne razmatraju predlozi zakoni bez prisustva ministara.

Poslanik Vujica Lazović, član Odbora, saopštio je da, s obzirom da je kolega iz zajedničkog kluba predložio ove amandmane, da bi ih možda trebalo podržati, ali mora uzeti u obzir činjenicu koju je ovaj zakon izazvao kad su u pitanju javne finansije. Naglasio je da se, prilikom donošenja zakona, nije imala u vidu realna fiskalna projekcija, odnosno projekcija fiskalnog opterećenja. Razumije i poslanike koji su, misleći da iznos neće biti veći od 5 do 7 miliona eura, glasali za usvajanje zakona. Međutim, taj iznos je došao do 70 miliona eura, i to ne za jednu godinu, nego stalno, dok se ne promijeni zakon. Poslanik Lazović je kazao da su činjenice da je ovaj zakon diskriminatorски i da na Ustavnom sudu, još uvijek, nemaju konačni dogovor oko istoga. Može da se napravi analiza šta smo imali kao efekte ovoga zakona. Istakao je da su, kao efekte ovoga zakona, imali da se značajan broj majki izuzme iz radnog odnosa. Kao primjer je naveo majke koje su ostvarile ovo pravo ali ih je poslodavac angažovao da rade na crno. Mišljenja je da treba napraviti dobru i detaljnu analizu. Bolje da se pravi redukcija, pa da se nešto isplati, nego da se ostavi ukupan iznos ili malo manje smanjen iznos pa da se ništa ne može isplatiti, zaključio je poslanik Lazović.

Poslanica Maja Bakrač, članica Odbora, istakla je da je ovaj zakon diskriminatorски prema mnogim ženama, gdje postoje situacije da je socijalno ugrožena žena rodila jedno dijete a da se zbog zdravstvenih razloga nije mogla više ostvariti kao majka i nije ostvarila pravo na naknadu predviđenu Zakonom o socijalnoj i dječjoj zaštiti. S druge strane, mnoge žene, koje su cijelog života bile u kući (npr. žene pomoraca) su to pravo ostvarile bez problema. Nemajući ništa protiv tih žena, poslanica Bakrač smatra da se, ako se već htio sagledati taj socijalni status građanki i da one ostvare to pravo, mora voditi računa da lica

koja se nalaze na evidenciji Zavoda za zapošljavanje nijesu istovremeno i socijalno ugrožena lica. Propust je bio u samom zakonu u kojem se podrazumijeva da lice koje se vodi na evidenciji Zavoda za zapošljavanje zbog zdravstvene zaštite ili nekog drugog razloga je istovremeno i socijalno ugroženo lice.

Poslanik Nedžad Drešević, član Odbora, istakao je da bi volio da se, na ovoj sjednici, raspravlja o povećanju ovih naknada i saopštio da su podržali ovaj zakon kada se usvajao ali da je danas realnost drugačija. Smatra da se na ovom zakonu mora puno raditi. Istakao je da ima žena, posebno na seoskom području, koje su rodile i više od četvoro, petoro djece ali koje nijesu imale vremena da se prijavljuju na evidenciju Zavoda za zapošljavanje i sada nemaju pravo na naknadu.

Poslanik Andrija Popović, podnosilac amandmana, u završnom obraćanju je kazao da je jasno da su napravljene velike greške kod kreiranja zakona ali i da je njegovo mišljenje blisko sa mišljenjima poslanika koji su učestvovali u raspravi, povodom podnijetih amandmana. Naglasio je da je Liberalna partija bila inicijator zakona ali konceptijski potpuno drugačijeg. Poslanik Popović smatra da se zakon mora sistemski urediti ali i da su, zbog političke časti, morali reagovati na ovaj način. Na kraju, istakao je da ovaj zakon ima mnogo dobrih strana, iako se, istovremeno, isti može nazivati diskriminatorski, populistički i demagoški.

Odbor je predložio pravno-tehničku korekciju podnijetih amandmana. Sa predloženim korekcijama saglasio se podnosilac amandmana poslanik Andrija Popović.

Predstavnik predlagača zakona nije prihvatio amandmane poslanika Andrije Popovića.

Odbor nije prihvatio amandmane poslanika Andrije Popovića i predložio je Skupštini da ih odbije.

Sjednica je završena u 11 sati i 30 minuta.

Sekretarka Odbora
Snežana Kaluđerović

Predsjednik Odbora
Miodrag Radunović